

Financiering stok achter de deur bij dbfm-contract

BAM-directeur Henri Witteveen: Opdrachten komen nu goed op gang

Ingrid Koenen

Delft - Haal de financiering nooit uit het dbfm-contract waarschuwt ppp-directeur Henri Witteveen van BAM. Die f-component is de stok achter de deur voor tijdige oplevering en optimale processen.

Het aantal Nederlandse dbfm-contracten zijn nog steeds bijna letterlijk op een hand te tellen, maar dat duurt niet lang meer. In de afgelopen tien jaar kwam het aantal opdrachten uit op gemiddeld één per jaar. Inmiddels is het Rijk bezig met een inhaalslag, want marktleider BAM heeft de handen vol aan vijf nieuwe pps-projecten in de tenderfase: A15 Maasvlakte-Vaanplein, A12 Oost, N33, detentiecentrum Schiphol en pps-gevangenis Zaanstad. De drie of vier dbfm-contracten van de A6/A9 en museum Soesterberg komen daar binnenkort bij. Ook in België komt de pps-opdrachtenstroom dit jaar ineens goed op gang, ervaart Witteveen.

Kostenbesparing

Wat hem betreft hoeft het geen betoog dat dbfm-contracten grote meerwaarde hebben ten opzichte van traditionele contracten. Internationale onderzoeken wijzen uit dat de budgetten van 73 procent van de traditionele contracten worden overschreden, tegen 22 procent van de pps-contracten. Van de traditionele contracten loopt 70

procent uit de planning, tegen 24 procent van de pps-contracten.

Voor Nederland wijkt het percentage voor de budgetten niet af, in de beleving van Witteveen en scoort de planning van pps-projecten zelfs beter. "Veel projecten hier worden zelfs eerder opgeleverd dan de planningsdatum door de financieringsconstructie." De kostenbesparing ten opzichte van traditionele contracten op het moment van oplevering, berekent het Rijk op tussen de 3 en 30 procent. "Vanuit het perspectief van de belastingbetaler is de meerwaarde dan het meest objectief", houdt Witteveen zijn gehoor van 130 pps-experts voor tijdens het symposium PPS en mobiliteit bij de TU Delft.

Witteveen wijst verder op de meerwaarde van risicoanalyses en de afstemming van ontwerp en bouw met onderhoud en exploitatie. Volgens directeur kijken marktpartijen ook veel serieuzer naar passende partners van een bouwcombinatie. Niet ieder project is geschikt voor de contractvorm. De betrokkenheid van mensen en de dialoog

tijdens de aanbestedingsfase moet wel meerwaarde opleveren.

Met argusogen volgt de directie de discussie om de f-component contracten te halen: "Het is de sentie achter het succes van dbf-contracten. De f is nodig voor tucht van de bank en de tucht van de opdrachtgever. Bij een traditioneel contract is ruimte om eerst praten en dan te doen en bij dbf is dat toch andersom." Financiers kunnen de druk hoog opvoeren om het tempo erin te houden.

Malus

De opdrachtgever heeft een stok achter de deur in de vorm van beschikbaarheidsvergoeding: "Voor het project doet het project niet aan de afspelen dan hoeft de opdrachtgever niet of minder te betalen. De ervaring leert wel dat de nadruk op erg ligt op malussen en dat relatief weinig bonussen worden uitkeerd. "Zware malussen zorgen voor alertheid en topprestaties. De focus is scherp voor zowel de ontwerp- als de bouw- en opleveringsfase als de bouw- en opleveringsfase voor het opzetten van een onderhoudsorganisatie."

Zijn ervaring is verder dat dbf een grote drijfveer is achter innovatie in het bouwproces. De innovatie voor producten daarentegen wordt eerder geremd door de contractvorm. "Zowel de financier als de opdrachtgever willen bewezen technieken." Een slimme vindstroom voor het afvangen van fijnstof inschrijving voor de bouw van de Tweede Coentunnel werd omgekeerd reden niet ingebracht. "Maar de oplossing won later wel een innovatieprijs en dat is achteraf toevallig een gemiste kans."

Nederlandse dbfm-contracten

Project	contractsom in mln euro	meerwaarde t.o.v. traditioneel	oplevering
Bovenbouw hsl-zuid	1000	5	op tijd
A59	160	14	1 maand eerder
N31 Waldwei	80	13	4 maanden eerder
Harnaspolder	400	17	5 maanden eerder
Montaigneschool	10	16	op tijd
Ministerie Financiën	130	15	1 maand eerder
Detentiecentrum Zestienhoven	80	15	in uitvoering
IBG Groningen	140	10?	in uitvoering
Tweede Coentunnel	480	20	in uitvoering
Kromhoutkazerne	250	17	in uitvoering

COLUMN/AANBESTEDINGEN

Teckal, maar dan omgekeerd

Aanbestedende diensten, mogen niet zomaar bij derden, en dus ook niet bij elkaar, opdrachten plaatsen zonder deze aan te besteden. Anderzijds hoeven zij opdrachten niet aan te besteden als die,

opgerichte entiteit, en deze al haar werkzaamheden voor die oprichters verricht. Ook in dat geval hoeven aanbestedende diensten niet aan te besteden indien zij opdrachten plaatsen bij hun entiteit.

WIGO4IT heeft echter van de gemeente Den Haag en de gemeente Amsterdam, ook software(tools) verkregen met het oog op de ontwikkeling door WIGO4IT van de gewenste ict-functionaliteit. Deze tools zijn

sprake was van een aanbestedingsplichtige overheidsopdracht.

Ik moet Centric nageven dat het er veel van weg heeft dat, gezien vanuit een feitelijk economisch perspectief, de gemeenten Den